

KONINKRIJK. SUPPLEMENT 6

[GELIJKENISSEN VAN JEZUS] HET VERLOREN SCHAAP en DE VERLOREN PENNING

“De gelijkenis van het verloren schaap” in Matteüs 18:12-14
en “de gelijkenis van de verloren penning” in Lukas 15:8-10 zijn gelijkenissen over
GODS HOUDING TEGENOVER VERLOREN MENSEN IN GODS KONINKRIJK.

A. HET VERLOREN SCHAAP (in het Evangelie van Matteüs)

Lees Matteüs 18:12-14

1. Begrijp het natuurlijke verhaal van de gelijkenis.

Onderricht. Het verhaal is bijna gelijk aan Lukas 15:1-7.

2. Bestudeer het verband en bepaal de elementen van de gelijkenis.

Ontdek en bespreek. Wat is de aanleiding, het verhaal en de uitleg of toepassing van deze gelijkenis?
Aantekeningen.

Hoewel de gelijkenissen van het verloren schaap in Lukas en in Matteüs op elkaar lijken, zijn zij *niet parallel*. Dit is een voorbeeld hoe Jezus dezelfde gelijkenis in een ander verband met een ander boodschap of les vertelt.

(1) De aanleiding van de gelijkenis staat in Matteüs 18:1-11.

De discipelen van Jezus hadden met elkaar ruzie gemaakt over wie van hen de grootste in Gods Koninkrijk was. Jezus wist dat en deed drie dingen: Hij gaf een voorbeeld, een waarschuwing en een opdracht. Hij gebruikte een klein kind als een voorbeeld hoe de discipelen zouden moeten worden, Hij waarschuwde hen om niet andere mensen in zonde te doen struikelen en Hij vertelde hen de gelijkenis van het verloren schaap om duidelijk te maken waarmee zij zich moesten bezig houden in hun leven.

Jezus geeft Zijn discipelen een voorbeeld. Hij vermaant hen zich te bekeren en “als kinderen te worden”. Hun wereldse ambitie en streven de grootste te zijn moest plaats maken voor de bereidheid de minste te willen zijn. Sommige typische kwaliteiten van een kind zijn: eenvoud, openhartigheid, gehoorzaamheid, bescheidenheid en vooral nederigheid en vertrouwend zijn.

Jezus geeft Zijn discipelen een waarschuwing. Hij waarschuwt hen dat zij op hun hoede moesten zijn om niet één van “Gods kinderen”, dat wil zeggen, onmondige en mondige christenen, in zonde te doen vallen. Het gedrag van de discipelen kan de oorzaak zijn dat een kind struikelt en in zonde valt. Vooral het verlangen groter te zijn dan zijn medemens en heerschappij over anderen te voeren is niet slechts een passieve houding, maar een actieve gedrevenheid die anderen kunnen doen struikelen en beschadigen. Integendeel zouden de discipelen Gods kinderen, dat wil zeggen, christenen, hoog moeten achten (Romeinen 12:10), omdat God hen zo hoog acht dat Hij vermaarde engelen aanstelt om over hen te waken (Hebreeën 1:14).

Jezus geeft zijn discipelen een opdracht. Hij leert hen om hun aandacht te wijden aan Gods kinderen die afdwalen om hen weer terug te brengen. Het verband is hier helemaal anders dan het verband in Lukas 15.

(2) Het verhaal van de gelijkenis staat in Matteüs 18:12-13.

(3) De uitleg of toepassing van de gelijkenis staat in Matteüs 18:13-14.

Als de herder zegt dat hij blijer is met de terugkeer van één afgedwaald schaap dan met de negenennegentig schapen die bijeen bleven, dan bedoelt de herder niet te zeggen dat hij niet blij is met de negenennegentig schapen. Jezus wil alleen hiermee nadruk leggen op het feit dat God erg blij is met het zoeken en vinden van één christen die van de kerk/gemeente afgedwaald is.

3. Bepaal welke bijzonderheden in de gelijkenis relevant zijn.

Ontdek en bespreek. Welke bijzonderheden in het verhaal van deze gelijkenis zijn echt relevant?
Aantekeningen.

Het verband van deze gelijkenis is helemaal anders dan het verband van dezelfde gelijkenis in Lukas 15:1-7. Daarom zullen de details in het verhaal van deze gelijkenis andere werkelijkheden voorstellen.

De honderd schapen vertegenwoordigen hier Gods kinderen, dat wil zeggen, christenen.

Het verloren schaap vertegenwoordigt één van Gods kinderen, een christen, die van de Christelijke Kerk/Gemeente en het christelijke geloof is afgedwaald.

De negenenegentig andere schapen vertegenwoordigen de christenen in de Kerk/Gemeente die niet zijn afgedwaald. Maar zij vormen in deze gelijkenis *geen relevant detail*, maar alleen om het contrast met het ene verloren schaap nog duidelijker te benadrukken. In deze gelijkenis ligt de hele nadruk op het hart van de herder voor zelfs één van zijn afgedwaalde schapen, vooral wanneer zij nog onmondige kinderen of tieners zijn (Matteüs 18:5-10)! De Herder heeft groter blijdschap in het terugbrengen van afgedwaalde kinderen dan in het alleen maar handhaven van de status quo. Zijn passie is dat géén van Zijn kinderen verloren gaat! Uiteindelijk gaat dan ook géén van Zijn kinderen verloren (Johannes 17:12; Johannes 18:9)!

Maar in de andere gelijkenis over het verloren schaap in Lukas 15:1-7 vormen de 99 andere schapen wel een contrast met het ene verloren schaap en zijn zij *wel een relevante detail*. Hier vertegenwoordigen de 99 schapen de Joden die Jezus bekritiseerde dat Zijn hart uitging naar verloren tollenaars en zondaars (Lukas 15:1). De Herder heeft groter blijdschap over één ongelovige die gelovig wordt dan over 99 mensen die menen dat zij niet tot geloof hoeven te komen!

De herder vertegenwoordigt God de Vader als Vertegenwoordiger van de Heilige Drie-eenheid. Hij is de Eigenaar van al deze schapen en wil niet dat er maar één van hen verloren gaat!

---

4. Bepaal de belangrijke boodschap van de gelijkenis.

Bespreek. Wat is de belangrijke boodschap van deze gelijkenis?

Aantekeningen.

De gelijkenis van het verloren schaap in Matteüs 18:12-14 leert over “Gods houding tegenover verloren mensen.”

De belangrijke boodschap van deze gelijkenis is de volgende: “Gods geopenbaarde wil is dat geen één van Zijn schapen verloren gaat, maar dat zij allen volkomen behouden (gered, verlost) zullen zijn. Gods reikhalzende verlangen naar Zijn afgedwaalde kinderen maakt dat Hij ze gaat zoeken totdat Hij ze vindt en naar de Gemeente terugbrengt.

God/Jezus Christus is niet meer blij met een christen die afdwaalt dan met 99 christenen die niet afdwalen, maar Zijn blijdschap over een Weldoener te zijn Die één verloren /afgedwaalde gelovige zoekt, vindt en terugbrengt is groter dan alleen maar een Bezitter te zijn van christenen (het handhaven van de status quo)! De nadruk ligt hier niet op die ene afgedwaalde schaap, maar op de Herder Die ze zoekt, vindt en terugbrengt, op Gods passie/liefde die afgedwaalde christenen terugbrengt op de rechte pad.”

Het zoeken om afgedwaalde of verloren mensen te vinden en terug te leiden is één van de fundamentele kenmerken van Gods Koninkrijk. De ware burgers in Gods Koninkrijk volgen in de voetstappen van Jezus Christus en gaan ook op zoek naar afgedwaalde en verloren christengelovigen om hen weer naar de Kerk/Gemeente en het christelijke geloof terug te leiden.

---

5. Vergelijk de gelijkenis met vergelijkbare Bijbelgedeelten.

Lees. Deuteronomium 5:29; Psalm 119:176; Jesaja 45:22-23; 48:17-19; Ezechiël 18:23,32; 33:11; Matteüs 9:37-38, 11:28-29; 23:37; Johannes 7:37; Jakobus 5:19-20; 2 Petrus 3:9; Openbaring 22:17.

Ontdek en bespreek. Hoe kunnen wij wat deze Bijbelgedeelten leren vergelijken met wat deze gelijkenis leert?

Aantekeningen.

De heerlijke waarheid dat God niet bereid is dat er maar één van Zijn kleinen (Gods kinderen, christenen) verloren gaat, staat in lijn met het hele onderricht in de Bijbel. Jezus zei, “Uit hen die U Mij gegeven hebt, heb Ik niemand verloren laten gaan” (Johannes 18:9)! De toepassing van de gelijkenis toont dat de nadruk meer ligt op God (Jezus Christus) Die zoekt dan op de christen die afdwaalt!

B. DE VERLOREN PENNING

Lees Lukas 15:8-10.

1. Begrijp het natuurlijke verhaal van de gelijkenis.

Bespreek. Wat zijn de levensechte elementen van het verhaal?

Aantekeningen.

Het zilveren muntstuk dat verloren ging, was ongeveer één dagloon waard. Voor een dagloner is dat heel veel geld! Misschien droeg de vrouw de tien penningen als een snoer om haar hals, of misschien droeg zij ze in een samengebonden doek om haar gordel. Misschien ging de ketting stuk of kwam de knoop los, maar het gevolg was dat

één penning eruit viel en niet meer teruggevonden kon worden. Het huis in de tijd van Jezus Christus was klein, had een vloer van leem en een klein of geen venster. Omdat haar huis donker was, kon zij de verloren penning eerst niet vinden. Maar nadat zij een lamp had aangestoken en de hele vloer had aangeveegd, vond zij de verloren penning terug. In haar blijdschap riep zij al haar vriendinnen en burens om hen te vertellen wat er gebeurd was.

---

2. Bestudeer het verband en bepaal de elementen van de gelijkenis.

Ontdek en bespreek. Wat is de aanleiding, het verhaal en de uitleg of toepassing van deze gelijkenis?

Aantekeningen.

- (1) De aanleiding van de gelijkenis is dezelfde als die van de gelijkenis van het verloren schaap in Lukas 15:1-7.**
- (2) Het verhaal van de gelijkenis staat in Lukas 15:8-9.**
- (3) De uitleg of toepassing van de gelijkenis staat in Lukas 15:10.**

---

3. Bepaal welke bijzonderheden in de gelijkenis relevant zijn.

Ontdek en bespreek. Welke bijzonderheden in het verhaal van deze gelijkenis zijn echt relevant?

Aantekeningen.

(1) Deze gelijkenis als een allegorie uitleggen (allegoriseren).

Sommige christenen proberen deze gelijkenis als een allegorie uit te leggen. “De vrouw” symboliseert dan de Heilige Geest en zij komen tot deze conclusie door eliminatie. “De vader” in de gelijkenis van de verloren Zoon vertegenwoordigt God de Vader. “De man die honderd schapen had” in de gelijkenis van het verloren schaap vertegenwoordigt God de Zoon. En dus moet “de vrouw” in de gelijkenis van de verloren penning een symbool zijn voor de Heilige Geest.

Anderen leggen “de vrouw” uit als een symbool voor de Kerk. “De lamp” moet dan het evangelie voorstellen. “De bezem” (die overigens niet genoemd wordt) is een symbool voor de wet. Deze uitleg is onjuist en moet verworpen worden.

De uitleg van Jezus. Jezus geeft geen uitleg aan enig detail van de gelijkenis. Maar Hij legt de gelijkenis als geheel wel uit door te zeggen dat God en Zijn engelen zich in de hemel verblijden als er maar één van Zijn verloren schepselen zich bekeert en tot Hem terugkeert.

---

4. Bepaal de belangrijke boodschap van de gelijkenis.

Bespreek. Wat is de belangrijke boodschap van deze gelijkenis?

Aantekeningen.

De gelijkenis van de verloren penning in Lukas 15:8-10 is een gelijkenis over “Gods houding tegenover verloren mensen in Gods Koninkrijk”.

De belangrijke boodschap van de gelijkenis is de volgende: “God die tussen ontelbare engelen woont, zoekt verloren mensen en verblijdt Zich zelfs als er maar één gevonden wordt.”

Het zoeken van afgedwaalde of verloren mensen ten einde hen te behouden (redden, verlossen) is één van de fundamentele kenmerken van Gods Koninkrijk. De ware burgers in Gods Koninkrijk volgen in de voetstappen van Jezus Christus en gaan erop uit om afgedwaalde of verloren mensen te vinden, terug te brengen zodat zij behouden worden.

---

5. Vergelijk de gelijkenis met parallelle en contrasterende Bijbelgedeelten.

Zie de gelijkenis van de verloren zoon.
